

ММ КЫЗМАТ

МАМЛЕКЕТТИК жана МУНИЦИПАЛДЫК

№ 2 (428) 18-январь, 2022-ж.

МАМЛЕКЕТТИК ЖАНА МУНИЦИПАЛДЫК КЫЗМАТКЕРЛЕРДИН БАСЫЛМАСЫ

Агенттикте

ЖЕТИ ЖҮЗДӨН АШУУН ТАЛАПКЕРДЕН АРЫЗ ТҮШТҮ

Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик кызмат жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу иштери боюнча мамлекеттик агенттиги муниципалдык резервди түзүү боюнча иштерди жүргүзүүдө. Республикалык жана облустук маанидеги шаарлардын мэрлерин, алардын орун басарларын кызмат орундарына дайындоо үчүн муниципалдык резервге киргизүүгө 2021-жылдын 10-декабрында конкурс жарыяланган болчу. Конкурскка 700дөн ашык талапкер арыз берген, учурда конкурстун тестирлөө жана аңгемелешүү этабы өтүүдө.

Ошондой эле агенттиктин аймактык өкүлчүлүктөрү тарабынан райондук маанидеги шаарлардын мэрлеринин, алардын орун басарларынын жана айыл өкмөт башчыларынын кызмат орундарына дайындоо үчүн муниципалдык кадрлар резервине талапкерлерди кабыл алуу облус аймактарында жүргүзүлүүдө. Муниципалдык резерв – шаарлардын мэрлеринин, алардын орун басарларынын жана айыл өкмөт башчыларынын бош кызмат орундарын ээлөөгө талапкерлердин тобу.

Муниципалдык резервди түзүүнүн максаты – шаарлардын мэрлеринин, алардын орун басарларынын жана айыл өкмөттөрүнүн башчыларынын бош кызмат орундарына кыйла квалификациялуу жана келечектүү башкаруучу кадрларды өз убагында дайындоо. Муниципалдык резерв талапкерлерди конкурс аркылуу тандап алуу менен түзүлөт.

2021-жылдын 20-октябрында кабыл алынган Кыргыз Республикасынын “Жергиликтүү мамлекеттик администрация жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жөнүндө” Мыйзамына ылайык, шаар мэрлери, алардын орун басарлары жана айыл өкмөт башчылары муниципалдык кадрлар резервинде тургандардын ичинен дайындалат. Республикалык жана облустук маанидеги шаар мэрлерин Президент, ал эми райондук маанидеги шаар мэрлерин жана айыл өкмөт башчыларын аким дайындайт.

Муниципалдык резервге киргизүүгө конкурс төмөнкү этаптарды камтыйт:

- Документтерди кароо;
- Компьютердик тестирлөө;
- Аңгемелешүү;

Муниципалдык резервге киргизүүгө конкурс төмөнкү адамдардын ичинен тандоо жүргүзүлөт:

- КРнын Мамлекеттик жарандык кызматынын жана муниципалдык кызматынын улуттук кадрлар резервинде тургандардан;
- Квалификациялык талаптарга шайкеш келген КРнын башка жарандарынан.

Муниципалдык резервге кабыл алуу үчүн тийиштүү квалификациялык талаптар белгиленген.

Адеми АЛЫМКУЛОВА,

Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик кызмат жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу иштери боюнча мамлекеттик агенттигинин муниципалдык кызмат бөлүмүнүн башчысы

МУНИЦИПАЛДЫК РЕЗЕРВГЕ ТАНДООНУН 2-ЭТАБЫ ЖҮРҮП ЖАТАТ

3-бетте

“ММкызмат” (“Мамлекеттик жана муниципалдык кызмат”) гезитине 2022-жылдын 1-жарым жылдыгына жазылуу уланууда.

ЖАЗЫЛУУ ИНДЕКСИ: 68551

ЖАЗЫЛУУ БААСЫ:

1 айга – 87 сом 52 тыйын
3 айга – 262 сом 56 тыйын
6 айга – 525 сом 11 тыйын

(почтанын кызматы кошулганда)

«ММКЫЗМАТ» ГЕЗИТИНЕ ЖАЗЫЛУУ
«КЫРГЫЗ ПОЧТАСЫНЫН» ЖЕРГИЛИКТҮҮ ТҮЙҮНДӨРҮНДӨ ЖҮРГҮЗҮЛҮҮДӨ.

УРМАТТУУ ОКУРМАН!

“ММКызмат” жумалыгына 2022-жылдын биринчи жарым жылдыгына жазылуу уланууда. Эгер Сиз Кыргыз Республикасындагы кадр саясаты, мамлекеттик жана муниципалдык кызматтарга жаңы дайындоолор жөнүндөгү жаңылыктарды, бошотуулар тууралуу эксклюзивдүү комментарийлерди, мамлекеттик жана муниципалдык кызматтарга бош орундар боюнча маалыматтарды, бош орундарды ээлөөгө тестирлөөнүн жана сынактардын жыйынтыктарын билгиңиз келсе, анда “ММКызмат” гезитине жазылууга шашылыңыз!

БИРИ-БИРИНЕ ЖАРДАМ КОЛУН СУНУП КЕЛИШКЕН

Президент Садыр Жапаров "Казакстанская правда" басылмасына интервью берип, кыргыз-казак кызматташтыгынын

азыркы абалы жана келечеги тууралуу ой бөлүштү.

"Кыргызстандыктар Казакстандын президенти Касым-Жоомарт Токаевдин кыргыз-казак мамилелерин мындан ары өнүктүрүү боюнча достук курсун колдойт. 2021-жылдын мартында өткөн жолугушуубузда Касым-Жоомарт Токаев мага Казакстан Кыргызстанды союздаш катары гана эмес, бир тууган мамлекет катары санаарын, дайыма кыргыз элин колдоого даяр экендигин билдирди. Биз муну баалайбыз!"

Чындыгында эле биздин бир тууган элдерибиз ар дайым достукта, ынтымакта жашап, кыйын кезеңдерде бири-бирине жардам колун сунуп келишкен. Кыргыздар казактар менен дайыма ушундай жашап, келечекке

чогуу кадам таштоону көздөйт.

2022-жылы эгемен Кыргызстан менен Казакстандын ортосунда дипломатиялык мамилелер орнотулганына 30 жыл толот. Ушуга байланыштуу биз Казакстандын президенти Касым-Жоомарт Токаевдин жооп кайтарган иш сапарын күтүп жатабыз. Биз үчүн бул кубанычтуу чоң окуя болот.

Ушул жылы Кыргызстан менен Казакстан кызматташуунун комплекстүү программасын ишке ашырууну аяктайт. 2022-жылы ошондой эле Кыргызстан менен Казакстандын Маданият күндөрү өтүп, ал бир тууган элдердин руханий жана маданий биримдигинин чыңдалуусуна салым кошоору шексиз", - деди Садыр Жапаров.

ЭЛЧИБЕК ЖАНТАЕВ АРИСТИН ӨКҮЛДӨРҮ МЕНЕН ЖОЛУГУШТУ

КР Министрлер кабинетине караштуу Мамлекеттик кызмат жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу иштери боюнча мамлекеттик агенттиктин директору Элчибек Жантаев Кыргыз Республикасынын өнүктүрүү жана инвестициялоо агенттигинин (АРИС) өкүлү менен жолугушту.

Э.Жантаев республикабыздын айыл аймактарын суу менен камсыздоодо АРИСТИН ролунун маанилүүлүгүн белгиледи.

Жолугушуунун жүрүшүндө айыл калкын таза суу менен камсыздоону жакшыртуу боюнча пикир алышуу болду. Атап айтканда, суу менен камсыздоонун жана санитариянын маалыматтык системасы жана "Санарип аймак" системасына интеграциялоо жаатында Мамлекеттик кызмат жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу иштери боюнча мамлекеттик агенттиктин жана АРИСТИН долбоорунун кызматташтыгынын маселелери талкууланды.

Өз кезегинде АРИСТИН өкүлдөрү кызматташууну улантууга кызыкдар экендиктерин билдиришти.

Жолугушуунун соңунда Агенттиктин директору белгиленген пландарды ишке ашыруу боюнча жемиштүү жана конструктивдүү кызматташтык уланарына үмүттөнгөндүгүн билдирди.

ДРЕСС-КОДДУ ЖОЮУ СУНУШТАЛУУДА

Октябрь району боюнча бир мандаттуу округдан депутат Дастан Бекешов ЖК регламентине жана "ЖК депутатынын статусу жөнүндөгү" Мыйзамга бир мандаттуу округдардан шайланган депутаттардын ыйгарым укуктарын караган түзөтүүлөрдү сунуштап жатат.

Анын айтымында, бул документ эл өкүлдөрү үчүн өтө маанилүү, себеби, азырга чейин бир мандаттуу округдардан шайланган депутаттар тууралуу эч нерсе жазылган эмес. "Депутат үчүн электрондук система, же Face-ID аркылуу каттоону милдеттүү кылууну сунуштап жатам. Бул алар бири-бири үчүн добуш бербеси үчүн керек. Тилекке

каршы, мындай практика азырга чейин бар, аны жоготуш керек. Анткени, Конституцияда ар бир депутат өзү добушу бериши керек деп жазылган", - дейт депутат.

Дастан Бекешов бир мандаттуу округдардан шайланган депутаттардын укугун коргоо боюнча баары болуп регламентке 24 сунуш киргизген. Бирок, эң башкы идея "Ак үйгө" келгендерге тиешелүү. Бекешов депутаттын кабыл алуусуна келгендер үчүн кийим талабын алып салмакчы экенин билдирди. Себеби, анын оюнча, бул дискриминациялоого жатат. "Костюм эмес, кофта кийип келгендерди киргизбей коюшат. Кимди киргизип, кимди киргизбөөнү

күзөт кызматкерлери чечет. Мындайча айтканда, адамга кийимине карап мамиле кылышат", - дейт депутат.

ӨКМ МИНИСТРИНЕ ЖАҢЫ ОРУН БАСАР ДАЙЫНДАЛДЫ

Кулматов Эделбек Маматкулович Өзгөчө кырдаалдар министринин орун басары болуп дайындалды.

Эделбек Кулматов 1982-жылы 25-августта Сузак районунун Мисайловка айылында туулган. Кесиби боюнча юрист. Жалал-Абад шаардык сотунда катчы, жеке компанияда юрист, Сузак райо-

нунун Көк-Арт айыл өкмөтүнүн башчысы, КР Президентинин администрациясында эксперт, экологиялык жана техникалык коопсуздук боюнча мамлекеттик инспекциянын директорунун орун басары болуп иштеген.

2-класстагы юрист. Үй-бүлөлүү. Үч баланын атасы.

ДҮЙШӨНБЕК ЗИЛАЛИЕВ КАМАКТАН БОШОДУ

Бишкек шаарына караштуу Биринчи май райондук сотунун 2021-жылдын 6-декабрындагы токтому менен Дүйшөнбек Зилалиевдин баш коргоо чарасы өзгөрдү. Тактап айтканда, Зилалиев эч жакка кетпөө жөнүндө тил каты менен камактан бошотулду.

Буга чейин Жогорку соттун 2021-жылдын 23-июнундагы токтому менен Биринчи май райондук сотунун 2020-жылдын 5-октябрындагы жана Бишкек шаардык сотунун 2021-жылдын

15-мартындагы өкүмдөрү жокко чыгарылган. Биринчи май райондук соту жана Бишкек шаардык соту Зилалиевди Жазык кодексинин (эски редакция) 323-беренесинин (мыйзамсыз баюу) 2-бөлүгүнүн 1-2-пунктары боюнча күнөөлүү деп таап, 9 жылга эркинен ажыраткан болчу.

Бирок Жогорку сот процесуалдык эрежелер бузулганына байланыштуу ишти Биринчи май райондук сотуна кайра кароого жөнөткөн.

ТИКЕЛЕЙ МАМЛЕКЕТТИК БАШКАРУУНУ ТАЛКУУЛОО БОЮНЧА ЖЫЙЫН ӨТТҮ

2022-жылдын 12-январында Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Мамлекеттик кызмат жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу иштери боюнча мамлекеттик агенттиктин директорунун орун басары Р. Алыкуловдун жетекчилиги менен Кыргыз Республикасынын Президентинин «Муниципалитеттерде (айылдык аймактарда, шаарларда) тикелей мамлекеттик башкарууну жана анын режимин киргизүү тартибин бекитүү жөнүндө» Жарлыгынын долбоорун талкуулоо боюнча Ведомстволор аралык жумушчу топтун (ВЖТ) жыйыны өттү. Жыйындын ишине Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасынын, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна караштуу Сот департаментинин, Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинин, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин, Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин, Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлигинин, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Мамлекеттик кызмат жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу иштери боюнча мамлекеттик агенттиктин жана Жергиликтүү өз алдынча башкаруу бирлигинин өкүлдөрү катышты.

Муниципалитеттерде (айылдык аймактарда, шаарларда) тикелей мамлекеттик башкарууну жана анын режимин киргизүү тартиби боюнча кызыкдар мамлекеттик жана башка органдардан түшкөн эскертүүлөрдүн жана сунуштардын арасынан өтө курч жана талаш маселелер талкууланды.

Агенттиктин Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарын укуктук колдоо боюнча секторунун башчысы С.Бакасов Жарлыктын долбоору боюнча сөз сүйлөдү. Катышуучулар көтөрүлгөн маселелер боюнча өз пикирлерин, көз караштарын айтышты.

Жарлыктын долбоору талкууга катышкандардын ой-пикирлерин эске алуу менен иштелип, кезектеги талкуудан өткөндөн кийин белгиленген тартипте Кыргыз Республикасынын Президентинин кароосуна киргизилет.

Белгилей кетсек, Жарлыктын бул долбоору Кыргыз Республикасынын «Жергиликтүү мамлекеттик администрация жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жөнүндө» Мыйзамынын 24-беренесин жүзөгө ашыруу максатында иштелип чыккан жана кызыкдар мамлекеттик жана башка органдар менен макулдашылган.

Макулдашуунун жүрүшүндө долбоордун мааниси жана техникалык мүнөздөмөлөрү боюнча Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасынын, Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинин, Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин, Бишкек шаарынын мэриясынын, Жергиликтүү өз алдынча башкаруу бирлигинин эскертүүлөрү жана сунуштары түштү. Алардын көпчүлүгү Ведомстволор аралык жумушчу топтун жыйынына чейин долбоорду иштеп чыгуучулар тарабынан эске алынган.

Үпөл ТИМУРМАЛИКОВА,
укуктук камсыздоо бөлүмүнүн башчысы

«ММ кызмат»

Тел.: (0312) 62-16-26
mmkymat@gmail.com
mmkymat@mail.ru

ГЕЗИТ ЭЭСИ:
Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик кызмат жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу иштери боюнча мамлекеттик агенттик жана редакциянын эмгек жамааты

Башкы редактор

Надыр Момунов

Башкы редактордун орун басары, жооптуу катчы

Дайырбек Мейманов

Кабарчылар:
Рысбай Сагынوف
Мамат Сабыров

Корректор
Гүлназ Нурмаханова
Верстка
Нурлан Кыдыков

Менеджер
Татьяна Ибраимова
тел./факс: (0312) 62-16-36,
0558 (0776) 508268

Келишимдер жана
реквизиттер үчүн:
tatianashukurbekovna@gmail.com

«ММ кызмат» гезити
2013-жылы
7-июнда негизделген

ИНН 01210201310016
БИК 135001
ОАО «Айыл банк», Бишкек ш.,
Биринчи май району,
р/с 1350100026248533
Катталуу күбөлүгү № 1941

"Учкун" ААК басмаканасында басылды.
Заказ № 25 Нускасы 2160

Биздин дарек: 720040, БИШКЕК ш.,
ЧҮЙ проспекти 122

"Ала-Тоо" аянты

Блиц

**Жаныш КУРБАНОВ:
ТЕСТИРЛӨӨ УЧУРУНДА
АЛДАСТАП КАЛУУ БОЛГОН ЖОК**

- Азыркы Учурда Нарын шаарынын мэри болуп иштеп жатам. Муниципалдык резервдин катарына өтүү үчүн тест тапшырып чыктым. Ар бир мамлекеттик жана муниципалдык кызматкер мыйзамды билиши, мыйзам чегинде иш алып барышы керек. Мен буга чейин регионалдык резервге киргем, ошонун негизинде акимдин орун басары болуп жүргөм. Регионалдык резервден мэр болуп дайындалгам.

Мыйзамдын талабы боюнча муниципалдык резервге кириш керек экен. Бүгүн тестти ийгиликтүү тапшырып отурам. Тестирлөөдө иш жүзүндө пайдалануучу бардык мыйзамдар камтылган. Он төрт мыйзам боюнча даярданып келгем. Бардык мыйзамдар боюнча суроолор келди. Көп конкурстарга катышкандыктан, тестирлөө учурунда толкундоо, алдастап калуу деле болгон жок. Өзүмө ишендим. Анын үстүнө атайын даярдыктан өтөсүң, мыйзамдарды кайталап окуп, унуткан нерселерди эсиңе түшүрөсүң. Мунун өзү мамлекеттик кызматкер үчүн керектүү нерсе. Эми бизде мамлекет үчүн, эл үчүн иштеш керек деген гана максат турат, элдин ишенимин мамлекеттик кызматка жакындатыш керек. Биздин алдыбызда жемкорлукка каршы күрөштү күчөтүү иштери турат.

**Эмил ЧЫМЫЛДАКОВ:
КҮЧҮБҮЗДҮ ТЕКШЕРЕЛИ ДЕП
ТУРАБЫЗ**

- Бүгүнкү күнү президент тарабынан демилгеленип, кадр саясатындагы жүрүп жаткан реформалар туура багытта деген ойдомун. Күчтүү кадрларды тандап алуу мезгил талабы болуп турат. Билими, тажрыйбасы бар кадрларды маанилүү жумуштарга алып келиш керек. Тууганчылыкка, коррупциялык иштерге бөгөт коюш үчүн аларды ротация кылуу бул жакшы жөрөлгө.

Мен Нарын шаардык мэриясында муниципалдык менчикти башкаруу ишканасында жетекчилик кызматта иштейм. Бүгүн муниципалдык резервдердин катарын толуктоо үчүн тестирлөөгө катышуу үчүн келип отурам. Буюрса, даярдыктар жакшы. Мыйзамдарды, нормативдик актыларды, баш мыйзамды бир сыйра кайталап окуп чыктым. Азыр тестирлөөгө катышуу алдында турам. Албетте, бир аз толкундоо бар. Анткени, канткен менен бул да өзүнчө бир сынак да.

Бүгүн күчүбүздү текшерели деп турабыз. Мамлекеттик жана муниципалдык кызматкерлерди тестирлөөдө, аттестациядан өткөрүүнүн өзү туура. Татыктуулар тандалып отуруп, демилгелүүлөр жумушка келет.

**Келдибек МЕРГЕНОВ:
ТАТЫКТУУЛАР ӨЗҮНҮН ОРДУН
ТАБЫШЫ АБЗЕЛ**

-Тышкы иштер министрлигинин түштүк өкүлчүлүгүнүн Баткен шаарында ага эксперти болуп иштеп жатам. Муниципалдык резервдин катарына кирүүдөгү максатымдын негизги себеби- биринчиден, бул эл тарабынан колдоого алынып шайланган президентибиз Садыр Жапаровдун кадр саясатындагы жүргүзгөн реформалардын негизи болду. Ал кишинин койгон талабы

мага абдан жакты. Себеби, ар бир мамлекеттик, же муниципалдык кызматка кесипкөй кадрлар келиши керек. Татыктуулар өзүнүн ордун табышы абзел. Ошол максатта мен өзүмдүн жеке тажрыйбамды, басып өткөн эмгек жолумду эске алуу менен Бишкек жана Ош шаарларынын мэрлик кызматтарына жарыяланган сынакка катышууну чечтим. Сынактын бир этабы компьютерлик тестке катышып чыктым. Тестирлөөдөгү белгилей кетчү артыкчылык нерсе – бул кызматка барам деген ар бир инсандын билим деңгээлин текшерет. Буга чейин деле Регионалдык резервге кирүү үчүн тестирлөөгө катышып, андан деле өткөм. Ал учурда негизги предметтик суроолор эски мыйзамдардан келген болсо, бүгүнкү өткөрүлгөн тестте бүт баары жаңылар болду. Мисалга алсак, биздин жаңы Конституция кабыл алынды. 2021-жылдын 5-майында. Ошондон улам Министрлер кабинети боюнча мыйзамдар келди. Мамлекеттик кызмат боюнча суроолор бар экен.

Эгер буюруп, мэрлик кызматка келип калсам, биринчиден, ишти тартип орнотуудан баштайм. Аппарат жетекчилеринин, кызматкерлердин жеке тартибинен, ишке болгон мамилесинен баштамакмын. Экинчиден, бул дагы приоритеттүү маселе, шаардын тазалыгын, көркүн, экономикалык көрсөткүчтөрүн көтөрүүгө болгон салымымды кошмокмун. Ички жана тышкы инвестицияларды тартууга аракеттенем.

**МУНИЦИПАЛДЫК РЕЗЕРВГЕ
ТАНДООНУН 2-ЭТАБЫ ЖҮРҮП ЖАТАТ**

Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик кызмат жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу иштери боюнча мамлекеттик агенттигине караштуу Тестирлөө борборунда муниципалдык резервдин катарын толуктоо үчүн талапкерлер тест тапшырышты. Сынактын экинчи баскычында тестирлөөгө 181 талапкер катышса, босоголук чектен 112 адам өтүп, аңгемелешүүгө уруксат алышты. Биз тестирлөөгө катышкандардын айрымдарын кепке тартып, пикирлерин уктук.

КЫТАЙ РЕКОРДУК ИЙГИЛИККЕ ЖЕТИШТИ

КЭРдин Мамлекеттик статистика башкармалыгынын маалыматы боюнча, пандемиянын кесепеттерин ийгиликтүү жеңүү өлкөнүн рекорддук экономикалык өсүүгө жетишүүсүнө шарт түздү. ИДПнын өсүү темпи акыркы он жылдагы эң жогорку деңгээлге жетип, 8,1 пайызды түздү. 2021-жылда экономиканын көлөмү 114 триллион юанга - 18 триллион долларга жогорулады. Жан башына эсептегендеги киреше да 9,1 пайызга өсүп, 35 128 юанга (5,5 миң доллар) жетти.

ЖАҢЫ ВАКЦИНА ДАЯРДАЛЫП ЖАТАТ

Индиянын Genova Biopharmaceuticals фармацевтикалык компаниясы омикрон-штамдан коргоочу атайын вакцинаны даярдоонун үстүндө иштеп жатат, дары бир-эки айда даяр болот. Бул тууралуу Reuters агенттиги билдирди. Индиялык дарыгерлердин айтымында, кыска мөөнөттүү тестирлөөдөн соң вакцинаны коронавирустан коргоочу үчүнчү, бустердик доза катары пайдаланса болот. Өткөн жылдын акырында өткөрүлгөн эки жолку сыноо омикронго каршы вакцина коопсуз экенин көрсөттү. Эгер ал кабыл алынчу болсо, омикронго каршы алгачкы вакцина болуп калат.

НАЗАРБАЕВДИН КҮЙӨӨ БАЛДАРЫ КЫЗМАТЫНАН КЕТТИ

«Бүгүнкү күндөн баштап «Атамекен» Улуттук ишкерлер палатасынын президиумунун шайланган төрагасы кызматынан кетүү чечимин кабыл алдым. Мага көрсөтүлгөн ишеним үчүн съезддин делегаттарына жана президиумдун мүчөлөрүнө алкыш айткым келет. Ишкерлердин Улуттук палатасынын жогорку көзөмөл органын сегиз жыл жетектөө мен үчүн чоң сыймык жана жоопкерчилик болду», - деп айтылат Тимур Кулибаевдин улуттук палатанын сайтына жарыяланган кайрылуусунда. Кулибаев бул кызматты 2013-жылдын сентябрынан бери аркалап келген. Ал Казакстандын биринчи президенти Нурсултан Назарбаевдин ортончу кызы Динаранын күйөөсү. Буга чейин «Самрук-Казына» фонду Казакстандын биринчи президенти Нурсултан Назарбаевдин күйөө балдары Димаш Досанов «КазТрансОйлдун» жетекчиси, Кайрат Шарипбаев «QazaqGaz» ААКтын башкармалыгынын төрагасы кызматынан алынган билдирген эле.

Ал эми Казакстандын биринчи президенти Нурсултан Назарбаев өзү болсо 2-январда кичи мекени Шамалган айылына барганы, андан соң зоотарлону унаа менен Кыргызстанга келип, бул жактан Бириккен Араб Эмираттарына учуп кеткени айтылууда.

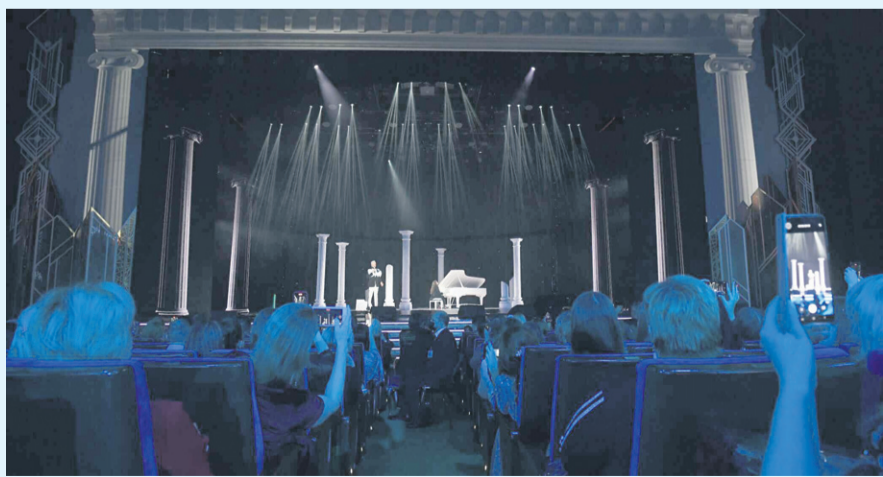
КАРИМОВДУН НЕБЕРЕЛЕРИ 8 ЖЫЛДАН КИЙИН ЖОЛУГУШТУ

Ислам Каримовдун неберелери — Гүлнара Каримованын кызы Иман Каримова жана Лола Каримова-Тилляеванын кызы Марьям Тилляева 8 жылдан кийин биринчи жолу Өзбекстанда жолугушту. Марьям Тилляева Инстаграм баракчасына Иман Каримова менен Ташкентте тартылган сүрөтүн жарыялады. Мариям Тилляева жолдошу менен Москвада, Иман Каримова Лондондо жашайт. Кыздар Самаркандда жайгашкан Ислам Каримовдун күмбөзүн зыярат кылып, ошондой эле башка бир катар архитектуралык эстеликтерге барышкан. «Мен көптөн бери Самаркандга келип, Бобону (чоң ата) зыярат кылгым келчү. Ал эң камкор тай ата болчу, азыр анын жоктугу абдан сезилип жатат. Бул сапар мен үчүн чоң мааниге ээ, анткени, 1-2 жумадан кийин Бобонун туулган күнү болмок. Мен ага биринчи жолу зыярат кылып, Иман менен бирге гүл коюу мүмкүнчүлүгүнө ыраазымын. Күмбөздө анын энергиясы жана ушул жерде экени абдан күчтүү сезилет», - деп жазган Марьям Тилляева.

МОСКВАДА КЫРГЫЗДАР КАТЫШКАН ГАЛА-КОНЦЕРТ ӨТТҮ

Москвадагы Кремль залында чоң гала концерт өтүп, ага Кыргызстан, Өзбекстан, Европа жана Азия жылдыздары катышты. Иш-чаранын максаты улуттар арасындагы ынтымакты арттыруу. 4000 кишилик зал жык-жыйма толуп, концерт жогорку деңгээлде өттү. Манас эпосу айтылып, убакыттын сынынан өткөн хит ырлар жаңырды. Европадан Рей Хортон, Румыниядан Акцент, Өзбекстандан Озода Нурсаидова, Грузиядан Зарина Тилидзе, Армениядан Нарек Бавеян, бизден Светлана Назаренко, Дөөлөт Сыдыков, Жеңиш Жумакадыр, Нурчолпон, Мирбек Атабеков, «Улуу көч» ансамбли, Нурмат Садыров, Аско, спортчулардан Манас Ниязов, Акжол Махмудов, Айсулуу Тыныбекова, коуч тренерлерден Асел Сыдыкова, бизнес ишкерлерден Жумадыл Эгембердиев, Эдуард Кубатов, Чолпонбек Жумашүкүров, Сайкал Асылбековалар катышты. Концертти Элдияр Кененсаров жана Вячеслав Мансутов алып барышты.

7 ЖАШАР КЫЗ БИР ЖЫЛДА 2 МЛРД РУБЛЬ АКЧА ТАПТЫ

Америкалык Forbes журналы россиялык Анастасия Радзинскаяны акчаны эң көп тапкан 10 ютуб-блогерлердин катарына киргизди. Краснодар крайында жашаган бул кыз өзүнүн Like Nastya каналы менен тизмедеги 6-орунду ээледі. Анын 2021-жылдагы тапканы 28 млн долларды түзгөн. Анастасия тизмеге буга чейин да 3 жолу кирип, 2020-жылы жетинчи орунду ээлеген болчу. Бир жылда анын кирешеси 10 млн долларга көбөйгөн.

Биз буга чейин миллиарддаган доллар байлыгы болсо да аны Пристон, Вашингтон университеттерин каржылоого жумшаган Джефф Безос, 82,5 миллиард долларын соопчулукка берип салган Уорен Баффет, кымбат баалуу костюмдардан баш тартып, жөнөкөй жынысы, футболка кийип жүргөн Марк Цукерберг, үч бөлмөлүү квартирада жашап, гибрид кыймылдаткычы бар арзан Тойота минген Сергей Брин тууралуу жазганбыз. Бирок, бактыга жараша, мындай жупуну байлар көп экен. Баффеттен үлгү алып, 170 миллиардер жупуну турмуш кечирип, байлыгынын бир бөлүгүн кайрымдуулук максаттарга жумшай башташты.

БАЙЛЫК МУРАТ ЭМЕС...

2018-жылы кайтыш болуп кеткен IKEA компаниясынын негиздөөчүсү, 58,7 миллиард байлыгы бар маркум Ингвар Камрад да өмүрүнүн акырына чейин жупуну турмуш кечирди. 1993-жылкы Вольво минип, бир жака учуш керек болсо эконом класска билет алчу. Өзүнүн кызматкерлерин да үнөмчүл болууга үйрөтүп, барактын бир бетин бош калтырбай эки тарабына тең жазгыла дечү. Өзүнүн байлыгынын дээрлик тең жарымын ал Швециянын калк аз жашаган Норрланд провинциясын өнүктүрүүгө жумшаган.

Норвегиялык миллиардер **Николас Бюрггрюенди** үйсүз киши десек болот. Күндөрдүн бир күнүндө байлык да, атак-даңк да убактылуу нерсе экенин түшүнгөн миллиардер өзүнүн элиталык тамдарын сатып, арзан мейманканаларда жашап жүрөт.

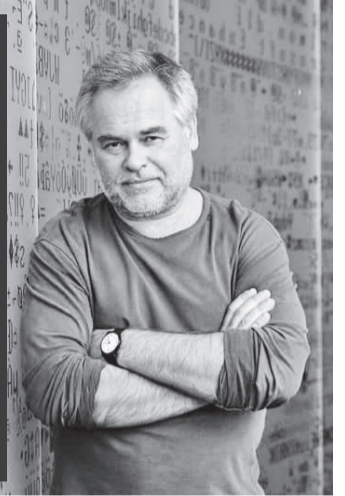

Apple компаниясынын башкы директору **Тим Кук** да жупуну жашайт. "Мен үчүн байлык маанилүү эмес. Мен кайдан келгенимди, мурда ким болгонумду эстеп тургум келет. Жупуну турмуш мага кечээги өтмүшүмдү эстеп турат", - дейт Тим Кук.

Латын Америкасындагы ири America Movil мобилдик байланыш компаниясынын ээси **Карлос Слим** (байлыгы 49,9 млрд) да көңүл ачып, шапар тепкенди көп жактыра бербейт. Бош убактысын балдары, неберелери менен өткөрөт. Эгер анын ордунда башка бирөө болсо аялы кайтыш болор замат узун шыйрак жаш моделге үйлөнүп алмак. Ал болсо дале жалгыз жүрөт.

Жупуну байлар Россияда да жок эмес. Мисалы, 1,3 млрд доллар байлыктын ээси **Евгений Касперский** эки бөлмөлүү квартирада жашап, ВАЗ машинасында жүрөт. Жөнөкөй жынысы кийип, арзан саат тагынат.

Жупуну байлардын катарына **Джон Кодуэллди, Джим Уолтонду, Чарли Эрдженди, Азим Премжини** кошууга болот.

Бирок, ошол эле учурда өзү бай болуп туруп, башкаларга чык татырбаган сараң миллиардерлер да толтура. Мисалы, АКШнын сенатору Сандерс Берни "кол алдыңда иштегендер жарыбаган айлык алышат экен, анын кесепетинен мамлекет сенин жумушчуларыңа кедейчилик боюнча жөлөкпүл төлөөгө аргасыз болууда", - деп бир капчыгы калыңды уяткарганы бар...

Көптөн бери Forbes журналынын алдыңкы тизмесинен түшпөй келаткан испаниялык миллиардер **Амансио Ортеганын** дүйнөнүн 88 өлкөсүндө дүкөндөр түйүнү бар. Анын байлыгы 58,4 миллиард долларга бааланып жүрөт. Бирок, ошого карабастан, Ортега жөнөкөй костюм кийип, жөнөкөй квартирада жашайт, кызматкерлери менен кошо кафетерийден тамактанат. Ал иш менен ушунчалык алек болгондуктан, эс алганга дээрлик убактысы калбай калганын айтат.

Чак Финди миллиарды жок миллиардер деп коюшат. Duty Free Shoppers дүкөндөр түйүнүн түзгөн бул инсан The Atlantic Philanthropies кайрымдуулук фондусун ачып, акыркы 30 жылдан бери билим берүүнү, саламаттыкты сактоону, илимди өнүктүрүүгө, бүт дүйнө боюнча карылар үйүн каржылоого сарптап, муктаж болгондорго жардам берип келатат. Ушу кезге чейин өзүнүн 7,5 миллиард капиталынын 6,2 миллиардын соопчулукка сарптап жок кылды. Акыркы жылдарда толук түгөтөм деген планы бар.

Тажрыйба

АРТТА КАЛГАН ӨЛКӨДӨН «ЧЫГЫШ ЖОМОГУНА»

1970-жылга чейин өлкөнү картаң султан Саид башкарчу. Коррупция терең тамыр жайып, ооруканалар, жолдор салынчу эмес. Бүт султанатта болгону 3 гана мектеп бар эле. Нефтини сатуудан жыйналган акчанын баары султандын жеке чөнтөгүнө түшүп, эл тишинин кирин соруп отурчу. Карапайым адамдарга жада калса өтүк кийгенге, күндөн калкалоочу көз айнек тагынганга да тыюу салынчу.

1970-жылы жаш, амбициялуу ханзада Кабус бийликке келгенден кийин абал кескин өзгөрө баштады. Ал буга чейин 16 жыл Англиядагы колледжде, королдун аскер академиясында окуган, европалык көз караштагы прогрессивдүү жигит эле. Жаш султандын чү дегендеги эле биринчи кадамы – коррупцияны жоюп, нефтини сатуудан түшкөн акчалардын баарын бюджетке түшө турган кылды. Ал өлкөнү жетектей баштаган алгачкы 16 жылда эле 500 мектеп, ондогон оорукана курулуп, ЖОЖдор ачылып, миңдеген чакырым жолдор салынды.

Эгер 1970-жылы карапайым омандыктардын бир жылдык кирешеси 300 доллар болсо, азыр ал орточо 60 миң долларга жетти. 18 жашка чыккан ар бир жаранга 400 м² акысыз жер участогу, там салуу, турак жай сатып алуу үчүн кредит берилет. Жыл сайын бир жолу, өлкөнүн башкы улуттук майрамында кредиттик мунаныс жарыяланып, карыздардын баары кечирилет. Майыптар, жетим-жесирлер, кирешеси 1000 доллардан ашпагандар үчүн бекер социалдык квартиралар каралган. Орточо омандыктын квартирасында 6-7 бөлмө, эки-үчтөн ваннасы болоорун эске алганда, бул өлкөнүн жарандарынын

Мындан 50 жыл мурда Оман дүйнөдөгү эң артта калган өлкөлөрдүн бири эле. Азыр болсо аны "Чыгыштын жомогу" деп аташат.

жашоо-турмушу кандай экенин элестете бериңиз. Жеке адамдар салык төлөшпөйт. Билим берүү жана медициналык тейлөө акысыз. Бензин суудан да арзан (биздин акча менен 7-7,5 сом). Жумушсуздук, жакырчылык жок. Ошондуктан, омандыктар султан Кабусту пайгамбарындай эле

көрүшөт. Кайсыл үйгө, кайсыл мекемеге же офиске кирбе, анын сүрөтү илинип турганын көрсөң. Ал жөнүндө одалар жазылып, сувенирлердин көбүнө султандын сүрөтү түшүрүлгөн.

Оман Араб өлкөсү болгонуна карабастан, аялдар шайлоолорго катышууга,

каалаган кесибинде иштөөгө укуктуу. Аялдардын арасында учкуч, министр, элчи болуп иштегендер бар.

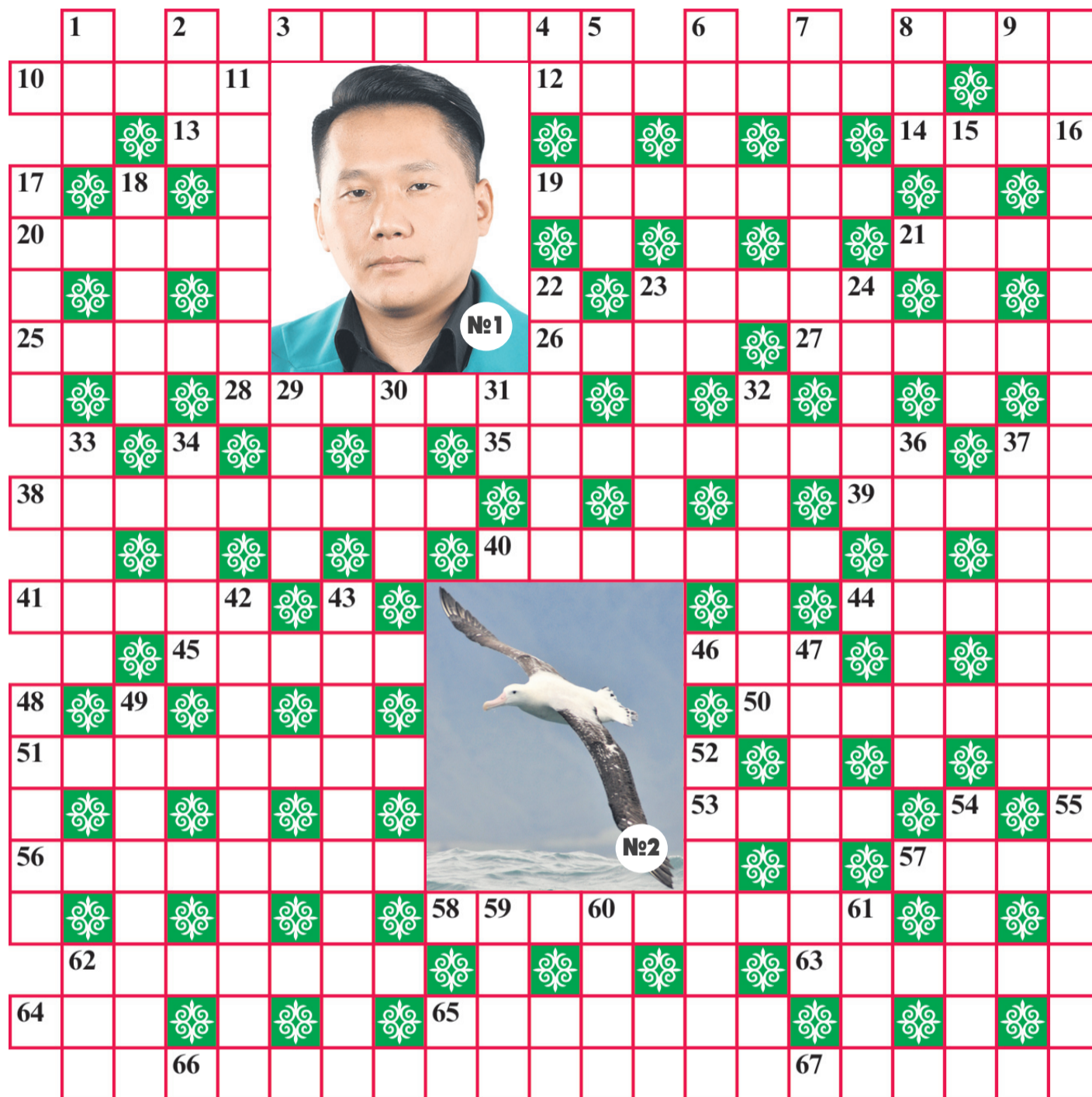
Оман монархиялык өлкө, бүт бийлик султандын колунда. Өлкөнү жетектеген да, аскерлерге кол башчылык кылып, күнөөлүүлөрдү соттоп, чет өлкөлөр менен дипломатиялык мамилерди жүргүзгөн да ошол султан. Оманда болгону 2,7 млн. киши жашайт. Анын 75 пайызы арабдар, калганы пакистандыктар, индиялыктар.

Оман шариаттын мыйзамы менен жашайт. Эгер, кайсыл бир жаран бирөөгө сойкулук кылды деп жалаа жапчу болсо (айтканын далилдей албаса) камчы менен 80 балак, кыз менен жигит сойкулук кылса 100 балак урулат. Сойкулук кылган үй-бүлөлүү аялдар менен эркектер таш бараңга алынып, уурулук кылгандардын колу кесилет. Мына ушул себептүү өлкөдө кылмыштуулук дээрлик жок.

Омандын борбору Маскатта алкоголь ичимдиктерин сатуучу 4 гана дүкөн бар. Андан товар сатып алууга христиандар гана укуктуу. Алардын да баары эмес, иштеген иши, алган айлыгы барлар гана.

Былыр султан Кабус бен Саид дүйнөдөн өтүп, азыр өлкөнү анын аталаш тууганы Хейсам бен Тарик башкарууда. Ал да маркум Кабустун жолун улантып, өлкөнү гүлдөп-өнүгүүгө алып барам деп убада кылган.

КЫЗМАТВОРД

№ 44 (423) САНДАГЫ “КЫЗМАТВОРДДУН” ТУУРА ЖООБУ

ТУУРАСЫНАН: 1. Драже 6. радист 11. бачата 12. Тунис 13. Шмидт 14. душман 15. Европа 18. Амати 19. мрамор 21. канва 22. Абдылдабек 25. Кавказ 26. анклав 27. Чыңгызхан 29. Буратино 31. калем 32. Юсуф 33. Окадзаки 36. Фирдоуси 40. күүгүм 42. Каллиопа 43. Памук 44. чөл 45. ограда 47. Падалка 48. аския 51. Алсу 52. Нинья 53. Бакчиев 54. Парнас 55. пино 56. авеню.

ТИГИНЕН: 2. ремарка 3. жыдымак 4. Раев 5. коло 6. Рада 7. дөшү 8. саадак 9. сурма 10. синто 15. Ераз 16. Рудный 17. полиграф 18. авангард 20. Файзиев 21. кебаб 23. Элоиза 24. автобиография 25. Капабланка 28. нуска 30. люффа 31. куурдак 34. коллега 35. Осмоналиев 37. сүлөөсүн 38. Түп 39. батальон 41. мамалак 42. Куланчы 45. октет 46. хайт 49. Сиам 50. ирис.

- ТУУРАСЫНАН:**
3. Математиканын бөлүгү.
8. Ык.
10. Коңгуроо үнү.
12. Гастарбайтер деген терминди ойлоп тапкан немецтик федералдык канцлер.
13. Бий кадамы.
14. Түркия, Грузия, Азербайжан территориясынан өтүүчү дарыя.
19. “Мерси” - (фр.), “грация” - (исп.), “...” - (орус.)
20. ООНдун Эл аралык соту жайгашкан шаар.
21. Борбор Американын цивилизациясы.
23. Чыгарманын бөлүгү, же үзүндүсү.
25. Такага кадалуучу темир.
26. Монгол малчы.
27. Ички Тянь-Шаньдын кырка тоосу.
28. Сокулук районунун шаары.
35. Деңиз толкунунун түсүндөгү асыл таш.
38. № 1 фото. “Голос-10” долбоорунун катышуусу.
39. Шекспирде Офелиянын иниси.
40. Гарри Поттер жөнүндө романдарындагы сыйкырчылардын абагы.
41. ... Абдраев (композитор).
44. Кофе кайнатуучу идиш.
45. А.Атамбаевдин жубайы.
46. Литванын акчасы.
50. Мавританиянын борбору.
51. Байыркы Египеттин ыйык коңуз.
53. Касымалы Баялиновдун чыгармасы.
56. Байыркы Рим акыны (поэма “Прозерпинанын уурдалуусу”).
57. “Фрау и ... сидели у арф” (палиндром).
58. № 2 фото. Канаты эң чоң куш (3,5 м).
62. “... – это когда все дома”(мульти.)
63. Австралиянын жаныбары.
64. Жебе атуучу курал.
65. Тифлис шаарынын азыркы аты.
66. Сүт азыгы.
67. Түштүк африкалык абориген.

- ТИГИНЕН:**
1. “... – акылдын кабы, көз – жандын айнеги” (мак.)
2. Тутка.
4. Египет мифологиясындагы Күн кудайы.
5. Кандайдыр бир окуунун абдан ишенген жактоочусу.
6. Израиль парламенти.
7. Россиянын индустриалдык региону.
8. Ынтымакташкан мамиле.
9. АКШдагы Талкитна жериндеги Стаббс аттуу мышыктын кызмат орду.
11. Булчуңдарды сөөктөргө бекитип бириктирүүчү ткань структурасы.
15. Африкадагы өлкө.
16. АКШнын штаты.
17. Шпион, тыңчы.
18. Түштүк уюлга жөнөгөн Скоттун экспедициясынын өлүмүнө себеп болгон металл.
22. М.Лермонтов сүргүндө болгон жер.
23. Ш.Руставелидин “Жолборс терисин жамынган баатыр” поэмасы ушул канышага арналган.
24. Уралдагы дарыя.
29. Зодиак белгиси.
30. Атмосфералык газ.
31. Эквадор менен Перудеги тил.
32. Елизавета II өмүрүндө биринчи жолу ушул киши менен сүрөткө түшүүнү өтүнгөн.
33. “Ачкалыкта алтындан бир ... жарма артык” (мак.)
34. Дүйнөдөгү эң ысык өлкө.
36. Дж.Вердинин операсы.
37. Санжар Бердибековдун ыры.
42. Нарындагы ГЭС.
43. Квазимодо сүйгөн цыган кызы.
47. КРнын эл артисти, ырчы, педагог.
48. Госдептин өкүлү.
49. Наган, револьвердин түрү.
52. Стоматолог, тиш доктору.
54. Грек мифологиясындагы тозоктун эшигин кайтаруучу үч баштуу ит.
55. Совет мезгилиндеги Кыргызстандын маалымат агенттиги.
59. Кытай чамгыры.
60. Жер термелүүнүн күчүн өлчөө бирдиги.
61. Дан азыктарынын кабыгын данынан ажыратууга колдонгон байыркы буюмдарынын бири.
62. Өзөн.

Даярдаган Г.АБАЕВА

Бермет сөз

СААДИ: “КҮНДҮН НУРУ ӨЧКӨНДӨН КӨРӨКЧӨ МИҢДЕГЕН ЖАРГАНАТТЫН КӨЗДӨРҮ КАШАЙЫП КАЛСЫН”

Перси акыны, жазуучу жана ойчул, дааватчы Муслихаддин Абу Мухаммед Абдаллах ибн Мушрифаддин Саади 1202-1213-жылдардын аралыгында Ирандын Шираз шаарында туулган. Жер кезген дервиш катары ал 15 жолу ажыга барган, Багдад, Дамаск, Иерусалим, Марокко, Египет, Абиссиния, Индостанда болгон. Крестүүлөр менен согушуп аткан учурда колго түшүп калып, жүздөгөн туткандардын арасында Триполи шаарында аң казган. Анан алепполук бир көпөс аны акча төлөп туткандан бошотуп, өзүнө күйөө бала кылып алган.

Саади жыйырма жыл бою жаман кийим менен жыңайлак жер кезип, жокчулукту, ачкачылыкты баштан өткөргөн, өмүрү кыл учунда калган учурлары көп болгон. Бирок ал ушунун баарына кайыл болуп, сапарын андан ары улаган. “Мындай сапарлардын пайдасы өтө чоң: жер кезип жүрүп жүрөгүң сүйүнөт, ар кандай кереметтерди көрөсүң, кызык нерселерди угасың, билимиң артып, жаңы адамдар менен таанышасың, тагдырыңды сынайсың” деп жазган ал өзүнүн “Гүлүстан” аттуу китебинде. Туулган жери Ширазга картайган кезинде гана кайтып келген. Поэзия күйөрмандарына ал “Гүлүстан”, “Бостон” аттуу жыйнактары менен белгилүү.

- Эгер бардык ишти жамандык ойлоп жасасаң, өз тамырыңды өзүң кескен болосуң.
- Жакшы ниет менен айтылган жалган сөз бири-бирине кайраштырган, каршылаштырган чындыкка караганда жакшыраак.
- Жыгылган кишини тургузусу келбеген адам өзү кулагандан сак болсун. Анткени, ал жыгылган учурда эч ким ага колун сунбайт.
- Бардык нерседе, бардык жерде чекти билген жакшы. Достукта да, душмандыкта да чекти билиш керек.
- Адамдын баары бир күн тиги дүйнөгө кетет, тирүү кезинде жакшы атак алган адам гана түбөлүк өлбөйт.
- Чектен ашкан ачуу коркууну пайда кылат, ашкере эркелетүү элдин көз алдында сага болгон урматтоону төмөндөтөт. Ошондуктан, жек көрүнбөш үчүн өтө каардуу, шылдың болбош үчүн өтө жоош да болбо.
- Жаныбарлардын арасында арстан жогору, эшек пас деп айтышат. Бирок чындыгында жүк ташыган эшек адамдарды жара тарткан арстанга караганда жакшы эмеспи.

- Эки адам куру убара тартып, бекер иштеген болот. Алар: дүйнө жыйнап, бирок өзү пайдаланбаган адам, экинчиси, билим алып, бирок аны колдонбогон илимпоз.
- Наадан адам унчукпай отурганы оң. Бирок ал өзү үчүн эмне жакшы экенин билгенде наадан болбойт эле да.
- Эгер напси деген балээ болбогондо бир да куш аңчы койгон тузакка түшмөк эмес, аңчы өзү да тузак койбойт болчу.
- Эгер даанышман адам акмактардын арасына туш болсо, алардан урмат-сый күтпөй эле койсун, а эгер акмак дөөрүгөн сөздөрү менен акылманды жеңип койсо, буга да таң калыштын кереги жок. Анткени, таш менен берметти талкалап салса болот.
- Эгер акылман тарбиясы жок кишилердин арасында ооз ачалбай калса, буга таңкалбай эле койгула: барабан дүңкүлдөп атканда чоордун үнү угулбай калат, сарымсактын сасыгы атыр гүлдүн жыпар жытын басып кетет.

Мамат САБИРОВ